

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การมีส่วนร่วมของบิดาในการดูแลมารดาและบุตรระยะหลังคลอด

ผู้เขียน นางสาวพรวิไล คล้ายจันทร์

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลสตรี)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ลาวัลย์ สมบูรณ์ ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์เทียมศร ทองสวัสดิ์ กรรมการ

บทคัดย่อ

การมีส่วนร่วมของบิดาในการดูแลมารดาและบุตรระยะหลังคลอด นับเป็นหลักการสำคัญในการดูแลแบบยึดครอบครัวเป็นศูนย์กลาง เนื่องจากการส่งเสริมการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบิดา มารดา และบุตรให้มีความผูกพันในครอบครัว การวิจัยเชิงพรรณนาเปรียบเทียบครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของบิดาในการดูแลมารดาและบุตรระยะหลังคลอดตามการรับรู้ของบิดาและมารดา และเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของบิดาในการดูแลมารดาและบุตรระยะหลังคลอดตามการรับรู้ของบิดาและมารดา กลุ่มตัวอย่างเป็นบิดาที่พามาใช้บริการตรวจหลังคลอด 6 สัปดาห์ ณ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพศูนย์อนามัยที่ 8 และโรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 329 คู่ ระหว่างเดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2547 ถึง มกราคม พ.ศ. 2548 เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคล และการมีส่วนร่วมของบิดาในการดูแลมารดาและบุตรระยะหลังคลอดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง และได้รับการตรวจความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบิดาและมารดาเท่ากับ .83 และ .83 ตามลำดับ ทดสอบความเชื่อมั่นโดยการทดสอบซ้ำ ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันเท่ากับ .97 และ .98 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติที่ชนิดสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for independent sample)

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. บิดารับรู้การมีส่วนร่วมในการดูแลมารดาและบุตรระยะหลังคลอดโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=203.5$, $SD=28.3$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าบิดารับรู้การมีส่วนร่วมด้านการดูแลมารดาและบุตร ด้านการตัดสินใจ และด้านการประเมินผลในระดับมาก ($\bar{X}=144.4$, $SD=19.8$, $=41.1$, $SD=6.7$, และ $\bar{X}=18.0$, $SD=4.2$ ตามลำดับ)

2. มารดารับรู้การมีส่วนร่วมของบิดาในการดูแลมารดาและบุตรระยะหลังคลอดโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=207.4$, $SD=31.4$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามารดารับรู้การมีส่วนร่วมของบิดาด้านการดูแลมารดาและบุตร ด้านการตัดสินใจ และด้านการประเมินผลในระดับมาก ($\bar{X}=147.4$, $SD=3.0$, $\bar{X}=41.5$, $SD=7.2$, และ $\bar{X}=18.6$, $SD=4.0$ ตามลำดับ)

3. การมีส่วนร่วมของบิดาในการดูแลมารดาและบุตรระยะหลังคลอดตามการรับรู้ของบิดาและมารดาไม่แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน ($p>.05$)

ผลการวิจัยช่วยให้พยาบาลนำความรู้ไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้บิดามีส่วนร่วมในการดูแลมารดาและบุตรระยะหลังคลอดมากขึ้น

Thesis Title Father's Participation in Caring for Mothers and Babies During Postpartum Period

Author Miss Pornwilai Klayjun

Degree Master of Nursing Science (Nursing Care of Women)

Thesis Advisory Committee

Associate Professor Lawan Somboon	Chairperson
Associate Professor Tiamsorn Tongswas	Member

ABSTRACT

Father's participation in caring for mothers and babies during the postpartum period is one of the important principle elements of family-centered care as it promotes the relationship of father, mother, and infant that can lead to family well-being. This comparative descriptive research aimed to describe participation in caring for mothers and babies during postpartum period as perceived by fathers and mothers, and to compare the difference between father's participation in caring for mothers and babies during postpartum period as perceived by fathers and mothers. The sample consisted of 329 couples, where the fathers brought the mothers to postpartum clinic at the Health Promoting Hospital Regional Health Promotion Center 8 and Sawanpracharak Hospital, Nakhonsawan province, for the 6 weeks postpartum follow up during July 2004 to January 2005. The research instruments included demographic data profile, and the Fathers' Participation in Caring for Mothers and Babies Questionnaire which was developed by the researcher based on reviewing of the literature and content validity was approved by a panel of experts. The content validity index of the instruments of fathers and mothers was .83 and .83 respectively the test-retest method and the Pearson's product moment correlation coefficient were used to obtain reliability of .97 and .98 respectively. Data were analyzed using descriptive statistics and t-test for independent sample.

The results revealed that:

1. Fathers perceived their overall participation in caring for mothers and babies during the postpartum period at high level ($\bar{X}=203.5$, $SD=28.3$). Considering each dimension of the participation it was found that caring for the mothers and babies, decision making, and evaluation were also at the high level ($\bar{X}=144.4$, $SD=19.8$, $\bar{X}=41.1$, $SD=6.7$, and $\bar{X}=18.0$, $SD=4.2$ respectively).

2. Mothers perceived father's overall participation in caring for mothers and babies during the postpartum period at high level ($\bar{X}=207.4$, $SD=31.4$). Considering each dimension of the participation it was found that caring for the mothers and babies, decision making, and evaluation were also at the high level ($\bar{X}=147.4$, $SD=3.0$, $\bar{X}=41.5$, $SD=7.2$, and $\bar{X}=18.6$, $SD=4.0$ respectively).

3. There were no statistically significant differences between the father's participation in caring for mothers and babies as perceived by the fathers and mothers in either overall or each dimension of the participation ($p>.05$).

The results of the study provide knowledge for nurses in promoting fathers to participate more in caring for mothers and babies during the postpartum period.